

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

(назва факультету)

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та
біржової діяльності

(повна назва кафедри)

к.е.н., доцент Л.О. Болтянська

(ініціали та прізвище)

(підпис)

“ _____ ” _____ 2020 року

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістр

(ступінь вищої освіти)

**на тему: «Обґрунтування інноваційних рішень в СТОВ «Терра 2017»
Іванівського району Херсонської області»**

27.ПТБ.Д. 008

Виконав: студент _____ курсу, групи _____
Спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

_____ А.Г.Крамчанін

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Керівник: к.е.н., доцент _____

(підпис)

В.М. Тебенко

(ініціали та прізвище)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Інститут, факультет Е та Б Кафедра підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Ступінь вищої освіти «Магістр»

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

(повна назва кафедри)

к.е.н., доцент Л.О. Болтянська

(підпис)

(ініціали та прізвище)

“ ” 2019 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Крамчанін Анастасії Геннадіївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1 Тема дипломної роботи «Обґрунтування інноваційних рішень в СТОВ «Терра 2017» Іванівського району Херсонської області»

керівник дипломної роботи В.М.Тебенко к.е.н.,доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ректора університету від «23» жовтня 2019 року № 1772-С

2 Строк подання студентом дипломної роботи _____

3 Вихідні дані до дипломної роботи науково-теоретична література; статистичні дані України; статистичні дані області; статистична звітність підприємства;

4 Зміст дипломної роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ.

Розділ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ

Розділ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ

Розділ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Висновки.

Список використаних джерел.

5 Перелік графічного матеріалу: рисунки, графіки та схеми.

6 Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів дипломної роботи	Відмітка про виконання
1	Вступ.		
2	Розділ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ		
3	Розділ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ		
4	Розділ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ		
5	Висновки.		
6	Список використаних джерел.		

Студент

_____ (підпис)

А.Г.Крамчанін
(ініціали та прізвище)

Керівник дипломної роботи

_____ (підпис)

В.М. Тебенко
(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Тема дипломної роботи: «Обґрунтування інноваційних рішень в СТОВ «Терра 2017» Іванівського району Херсонської області.

1. ВНЗ: ТДАТУ
2. Рік завершення роботи: 2020
3. Об'єм роботи: 100 с.
5. Кількість ілюстрацій: 10 од.
6. Кількість таблиць: 45 од.
7. Кількість джерел літератури: 68 од.

Характеристика дипломної роботи:

1. *Метою дипломної роботи:* є теоретико – методичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення інноваційних рішень на підприємстві.
2. *Методи проведених досліджень:* статистико-економічні, монографічний, абстрактно-логічний, розрахунково-конструктивний, графічний, прогнозування, метод Альтмана, аналітичний.
3. *Основні результати дослідження (наукові, практичні):* розглянуті науково-теоретичні основи інноваційних рішень; сучасний стан виробництва продукції рослинництва на СТОВ «Терра 2017»; розроблені та обґрунтовані інноваційні рішення на підприємстві.
4. *Наявність документа про використання наукових результатів:* ні

**ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ, ІННОВАЦІЇ, ВИРОБНИЧІ ВИТРАТИ,
СОБІВАРТІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ПРИБУТОК, РІВЕНЬ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ.**

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ	9
1.1 Поняття і суть інноваційних рішень	9
1.2 Показники оцінки інноваційних рішень та методика їх розрахунку	11
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ	17
2.1 Дослідження рівня інноваційного розвитку	17
2.2 Економічна характеристика господарської діяльності підприємства	32
2.3 Рівень виробничих витрат в галузі рослинництва	
2.4 Оцінка інноваційної діяльності підприємства	47
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ	52
3.1 Прогнозування прибутку СТОВ «Терра 2017»	52
3.2 Розробка проекту з виробництва інноваційного продукту для підприємства	59
3.3 Обґрунтування напряму інноваційного розвитку на перспективу	81
Висновки та пропозиції	89
Література	94

ВСТУП

Виходячи з того, що інноваційна діяльність є вирішальним елементом розвитку сучасного виробництва, проблеми економічного обґрунтування інноваційних рішень набувають особливої актуальності. Ці проблеми важливі як на рівні підприємств (організацій), так і на вищих рівнях управління національною економікою, зокрема при розподілі бюджетних коштів на фінансування науково-технічних, соціальних та інших загальнодержавних програм[26].

Сучасний розвиток національного господарства України можливий лише за умов ефективного оновлення виробничого потенціалу на основі новітніх технологій. Тому сучасна освіта намагається виховати фахівця, рішення та ідеї якого дозволяють забезпечити прогрес у виробничій та невиробничій сферах сучасного підприємства, підвищити конкурентоспроможність продукції та послуг і, як наслідок, досягти економічних і соціальних цілей, визначених окремими підприємствами та державою в цілому [13].

За сучасних умов інноваційний шлях розвитку для підприємства є найбільш перспективним. Саме інноваційні рішення орієнтують підприємства на якісні зміни в усіх процесах господарювання та є основою досягнення позитивного результату.

Існування та розвиток будь-якої системи передбачає розроблення та реалізацію чисельних рішень. Зауважимо, що саме інноваційні рішення орієнтують підприємства на якісні зміни у всіх процесах господарювання і є основою досягнення позитивного результату. Здійснення інноваційної діяльності, як і будь-якої управлінської діяльності, пов'язане з прийняттям численних рішень.

Інноваційне рішення (innovative solution) - це результат творчої діяльності однієї або групи осіб, який забезпечує вибір певної альтернативи дій щодо створення або вдосконалення нового продукту чи технології, освоєння новітніх сфер діяльності, реалізації невикористаного потенціалу, впровадження та використання нових, нестандартних методик та технологій, які сприяють

розвитку і підвищенню ефективності функціонування підприємства. За сучасних умов інноваційний шлях розвитку для підприємства є найбільш перспективним[26].

Саме інноваційні рішення орієнтують підприємства на якісні зміни в усіх процесах господарювання та є основою досягнення позитивного результату. Відповідно до того, що інноваційна діяльність є вирішальним елементом розвитку сучасного виробництва, проблеми економічного обґрунтування інноваційних рішень набувають особливої актуальності. Вони важливі, як на рівні підприємства, так і на вищих рівнях управління національної економіки [59].

В українській та закордонній науковій літературі дослідженню цієї проблематики присвячено праці таких науковців, як , Злобіна Н.В. [24], Дикань Н.В, Борисенко І.І. [17], Віханський О.С., Наумов О.І. [10], Мала Н.Т. [31], Якимчук С.П. [67], Колпаков В.М. [27], Кузьмин О.Є., Мельник О.Г., [29], Єрмошенко М.М., Єрохін С.А., Стороженко О.А. [21], Герчикова І.Н. [11], Барабаш Ю.О. [5], та ін.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є теоретико – методичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення інноваційних рішень на підприємстві

Для досягнення зазначеної мети нами були поставлені наступні завдання:

- узагальнити науково-теоретичні основи інноваційних рішень, та інноваційної діяльності;
- розглянути показники оцінки інноваційних рішень та методику їх розрахунку;
- визначити основні можливості підприємства в контексті перспектив інноваційного розвитку;
- систематизувати та обґрунтувати основні шляхи підвищення ефективності інноваційних рішень на підприємстві.

Об'єкт дослідження: є процес розвитку інноваційної діяльності для СТОВ «Терра 2017».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів забезпечення ефективної діяльності підприємства та обґрунтування шляхів, підвищення економічної ефективності від інноваційних рішень.

Методи дослідження. У процесі виконання досліджень використовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні економічні методи: монографічний (при висвітленні поглядів учених на досліджуванні в роботі аспекти); абстрактно-логічний (для теоретичного узагальнення та формулювання висновків); аналітичний (для аналізу сучасного стану розвитку виробництва); статистико-економічні методи, зокрема факторний аналіз (для дослідження впливу факторів на зміну собівартості продукції рослинництва), прогнозування (прогноз рівня чистого прибутку зернових на перспективу); графічний (при вивченні динаміки і структурних змін у розвитку підприємства), метод Альтмана (при оцінці ймовірності банкрутства підприємства)

Публікації. За темою дипломної роботи опубліковано тези доповіді у збірнику матеріалів Всеукраїнської науково – технічної конференції магістрантів та студентів « Мелітополь - 2019: Сучасний стан виробництва продукції рослинництва в Україні» ТДАТУ ім. Д. Моторного.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота викладена на 100 сторінках машинописного тексту, складається зі вступу, 3 розділів, висновків. Вона містить 45 таблиць, 10 рисунків, Список використаних джерел включає 68 джерел.

РОЗДІЛ 1

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ

1.1 Поняття і суть інноваційних рішень

Інноваційна діяльність є невід'ємною складовою виробничо-господарської діяльності підприємства, зорієнтованої на оновлення й удосконалення його виробничих сил та організаційно-економічних відносин. Інноваційна діяльність – це діяльність, спрямована на пошук, розробку, впровадження результатів наукових досліджень у новий або удосконалений продукт, послугу або процес з подальшим їх розповсюдженням для отримання прибутку. Для досягнення мети інноваційної діяльності необхідно здійснювати пошук нових способів та можливостей, більш раціонально використовувати наявні ресурси, впровадження найновіших досягнень для задоволення різноманітних потреб споживачів.

Інноваційна діяльність складається з наукових, технологічних, організаційних, фінансових і комерційних заходів, які у своїй сукупності ведуть до створення інновації «під ключ», тобто повністю готової до реалізації на ринку.

Інноваційна діяльність у повному обсязі має комплексний, системний характер і охоплює такі види роботи, як пошук ідей, ліцензій, патентів, кадрів, організацію дослідницької роботи, перевірка можливості реалізації удосконалення проблемних характеристик, діяльність яка об'єднує винахідництво, раціоналізацію, конструювання, створення інженерно-технічних об'єктів, інформаційну та маркетингову діяльність. Тобто, інноваційна діяльність розглядається як сукупність робіт, які виконуються певними організаційними структурами від зародження ідеї, її розроблення і до комерціалізації в умовах конкуренції й охоплює весь комплекс відносин у дослідженнях, виробництві, обміні й споживання [59].

Інноваційна діяльність містить всі наукові, технологічні, організаційні, фінансові та комерційні кроки, які фактично чи за задумом ведуть до реалізації

інновацій. Деякі з цих видів діяльності можуть бути інноваційними за своєю сутністю, тоді як інші не містять новизни, однак необхідні для здійснення інновацій. Процес створення і впровадження інновацій містить декілька видів діяльності, які не властиві процесу наукових досліджень та розробок, таких, як пізні фази підготовки до початку виробництва, безпосередньо виробництво і розподіл продукції, розробки з меншим рівнем новизни, види допоміжної діяльності (навчання і маркетингова підготовка), а також розробка і впровадження таких інновацій, як маркетингові або організаційні методи.

Здійснення інноваційної діяльності, як і будь-якої управлінської діяльності, пов'язане з прийняттям численних рішень.

Інноваційне рішення (innovative solution) - це результат творчої діяльності однієї або групи осіб, який забезпечує вибір певної альтернативи дій щодо створення або вдосконалення нового продукту чи технології, освоєння новітніх сфер діяльності, реалізації невикористаного потенціалу, впровадження та використання нових, нестандартних методик та технологій, які сприяють розвитку і підвищенню ефективності функціонування підприємства [26].

Злобіна Н.В. зауважує, що зазвичай інноваційні рішення стосуються процесу реструктуризації і реформування організації для підвищення її конкурентоспроможності [24].

З іншого боку, Осовська Г.В. та Осовський О.А. розглядають інноваційне рішення з точки зору критерію альтернативності. Інноваційні рішення штучно складаються із елементів, які підходять для вирішення проблеми і раніше були відкинуті. В результаті розроблення інноваційного рішення формується принципово новий варіант вирішення проблеми [38].

Питання про необхідність прийняття інноваційних рішень виникає на всіх етапах інноваційної діяльності, а саме інноваційне рішення є стратегічно важливим елементом господарської діяльності підприємства. За сучасних умов інноваційний шлях розвитку для підприємства є найбільш перспективним.

Саме інноваційні рішення орієнтують підприємства на якісні зміни в усіх процесах господарювання та є основою досягнення позитивного результату.

Економічне обґрунтування інноваційних рішень (economic substantiation of innovative solutions) - це сукупність методів, аналітичних підходів та комплекту розрахунково-аналітичних документів, що містять як вихідні дані, так і основні технічні та організаційні рішення, розрахунково-кошторисні, оцінні та інші показники, які дозволяють розглядати доцільність та ефективність розробки і впровадження нового програмного, конструкторського або технологічного рішення з економічної точки зору[26].

Для забезпечення проведення ефективного економічного обґрунтування доцільності розробки та застосування інноваційного рішення бажано дотримуватися відповідної послідовності виконання досліджень, порівнянь та розрахунків.

Інноваційне рішення на підприємстві є ключовим елементом зростання, що приводить до зміцнення його ринкової позиції, збільшення валових доходів та чистого прибутку. В свою чергу, розвиток підприємства на інноваційних засадах зміцнює його позиції в конкурентній боротьбі. Без інноваційної складової підприємство втрачає ініціативність та гнучкість, а конкуренти отримують переваги у конкурентній боротьбі [13].

Інноваційність рішення для підприємства полягає у його нестандартності та позитивності впливу саме для даного підприємства. Отже обґрунтування інноваційних рішень дає змогу оцінити сукупність різноманітних технічних та економічних аспектів нової розробки та зробити відповідні висновки про, економічну обґрунтованість запропонованих рішень.

1.2 Показники оцінки інноваційних рішень та методика їх розрахунку.

Виходячи з того, що інноваційна діяльність є вирішальним елементом розвитку сучасного виробництва, проблеми економічного обґрунтування інноваційних рішень набувають особливої актуальності[26].

Оцінюючи ефективність інноваційного проекту, порівняння різночасових показників здійснюють шляхом приведення (дисконтування) їх до цінності в

початковому періоді (до одного моменту). Таким моментом може бути, наприклад, рік початку реалізації інновацій [63].

За допомогою дисконтування у фінансових і економічних розрахунках ураховується чинник часу. Ідея дисконтування полягає в тому, що для фірми краще одержати гроші сьогодні, а не завтра, оскільки, будучи інвестованими в інновації (виробництво), вони вже завтра принесуть певний додатковий дохід. Різниця між майбутньою вартістю і поточною вартістю називається *дисконтом* (англ. *discount* - обліковий процент) економічному і фінансовому аналізу використовують спеціальний прийом для виміру поточної і майбутньої вартості однією грошовою одиницею. Цей розрахунковий прийом називається дисконтуванням [18].

Процес дисконтування є оберненим нарахуванню складних відсотків. Метод нарахування за складним відсотком полягає в тому, що в першому періоді нарахування відбувається на початкову суму кредиту, потім вона підсумовується з нарахованими відсотками і в кожному наступному періоді відсотки нараховуються на вже нарощену суму. Таким чином, база для нарахування відсотків постійно змінюється.

Отже, дисконтування, як і нарахування складних відсотків, базується на використанні відсоткової ставки. Чим нижча ставка відсотка і менший період, тим вища теперішня величина майбутніх доходів [25].

Дисконтна ставка (норма) визначається як сприйнятлива для інвестора норма доходу на капітал. Таким чином, дисконтування — це приведення один до одного потоків доходів/вигід і витрат рік за роком на основі норми дисконту (d) з метою одержання поточної (сьогоднішньої) вартості майбутніх доходів/вигід і витрат, тобто за допомогою дисконтування визначається чиста поточна вартість інноваційних проектів.

При оцінюванні ефективності інноваційних проектів передбачається розрахунок таких важливих показників, як [22]

- інтегральний ефект (чистий дисконтований прибуток);
- індекс дохідності (прибутковості)

- період і строк окупності;
- показник внутрішньої норми дохідності;
- рентабельність інвестицій.

I. Показник чистого дисконтованого прибутку - {Net Present Value, NPV) - чистий приведений до дійсної вартості /дисконтований) прибуток або в дослівному перекладі «чиста дійсна вартість» - дає можливість одержати абсолютну величину ефекту від реалізації проекту[56].

Якщо проект або розробка передбачає одноразові капітальні вкладення, то NPV можна визначити за формулою:

$$NPV = \frac{-IC + \sum CF_t}{(1+r)^t}, \quad (1.1)$$

де: - NPV – величина чистого дисконтованого доходу;

IC – початкові інвестиції;

CF_t – потоки грошових коштів в конкретний період терміну окупності проекту, які представляють собою суми припливів і відтоків грошових коштів в кожному конкретному періоді t (t = 1... n);

r – ставка дисконтування.

1.Якщо проект або розробка передбачає здійснення багаторазових капітальних вкладень з одночасним отриманням доходів від інвестування, то формула для розрахунку NPV матиме такий вигляд [56]:

$$NPV = \sum \frac{\Pi_t}{(1+d)^t} - \sum \frac{K_j}{(1+d)^j}, \quad (1.2)$$

де: - j - відповідний рік, в якому здійснюються капітальні (інвестиційні) вкладення;

K_j - витрати на виготовлення річної партії нового виробу, грн. При цьому слід врахувати, що капіталовкладення за перший і решту років будуть різними, оскільки в перший рік до загальних витрат на виготовлення продукції додаються також витрати на розробку інноваційного рішення.

Π - прибуток отриманий від реалізації річної партії нової продукції у t-му році функціонування проекту, грн.;

t - відповідний рік функціонування проекту, в якому очікується прибуток, грн.

d -норма дисконту.

В результаті розрахунків можна отримати такі варіанти:

- 1) якщо $NPV > 0$, то проект можна рекомендувати до реалізації;
- 2) якщо $NPV < 0$, то проект необхідно відхилити;
- 3) якщо $NPV = 0$, то в разі прийняття рішення про реалізацію проекту інвестори не отримають доходів на вкладений капітал.

Як правило, рішення про інвестування коштів в інноваційний проект приймають за наявності альтернативних варіантів проектів і їх зіставлення за вигідністю. Якщо величина NPV виявилася позитивною для всіх альтернативних проектів, необхідно вибрати той, де NPV буде більшою.

II. Індекс дохідності (прибутковості) (PI) [56].

$$PI = \frac{\sum CF_t}{(1+a)^t} / IC, \quad (1.3)$$

де: - CF_t – грошовий потік від інвестицій в t -му році;

IC – початкові інвестиції в проект;

n – період життя інвестиційного проекту;

a – відсоток дисконту.

Якщо $I_d > 1$, то проект є ефективним і його можна рекомендувати до реалізації; якщо $I_d < 1$, то від проекту слід відмовитись, оскільки він є збитковим для інвестора, та якщо $I_d = 1$, проект забезпечує тільки відшкодування вкладеного капіталу.

III. Показник внутрішньої норми дохідності (Internal Rate of Return, IRR або внутрішня норма прибутковості, внутрішня норма дисконту) характеризує максимально прийнятний відносний рівень витрат, які можуть бути зроблені при реалізації певного проекту [22]. Дозволяє знайти граничне значення норми дисконту, і що розділяє інвестиції на прийнятні і невідповідні. Значення IRR показує верхню межу припустимого рівня дисконтної ставки, перевищення якої робить проект збитковим. Розрахувати IRR - значить знайти таку дисконтну

ставку, при якій NPV дорівнює нулю. Зміст цього показника полягає в тому, що інвесторові необхідно зрівняти отримане значення IRR із ціною джерела фінансових ресурсів певного інвестиційного проекту.

Мінімальне можливе значення внутрішньої норми дохідності проекту розраховується за такою формулою:

$$IRR=i_1+\frac{NPV_{i_1}*(i_2-i_1)}{NPV_{i_1}-NPV_{i_2}}, \quad (1.4)$$

де: i_1 – це ставка, при якій $NPV_{i_1} > 0$;

i_2 – це ставка, при якій $NPV_{i_2} < 0$.

NPV – величина чистого дисконтованого доходу;

Рекомендується відбирати такі інноваційні проекти, внутрішня норма дохідності яких не нижча 15...20%.

IV. Термін окупності показує, протягом якого часу можуть окупитися інвестиції в інноваційний проект. Він, як правило, розраховується на базі недисконтованих доходів. У міжнародній практиці застосовується показник періоду окупності. Під періодом окупності розуміють тривалість періоду, протягом якого сума чистих доходів, дисконтованих на момент завершення інвестицій, дорівнюватиме сумі інвестицій. Це період, необхідний для відшкодування початкових капіталовкладень за рахунок прибутків від проекту. Термін окупності (в роках) може бути розрахований таким чином:

$$PVP=\frac{IC}{PV_{cp}}, \quad (1.5)$$

де: - IC- початкові інвестиції в проект;

PV_{cp} - середній приведений дохід;

Середній приведений дохід розраховується за формулою:

$$NPV_{cp}=\frac{\sum PV}{T}, \quad (1.6)$$

де: - NPV- чистий приведений дохід;

T-кількість років

При цьому до реалізації варто приймати тільки ті проекти, у яких період окупності не перевищує рівня, прийнятного для інвестора. Однак ефективним

може бути визнаний проект, у якого період окупності не перевищує тривалості життєвого циклу інвестицій[56].

Рентабельність (profitability) визначається як співвідношення ефекту від реалізації проекту і витрат на нього. На практиці оцінки інноваційних проектів розраховують відношенням приведених доходів до інвестиційних витрат Розраховується за формулою:

$$\text{Рентабельність} = \frac{\text{ПД}}{\text{В}}, \quad (1.7)$$

де: - ПД- приведені доходи,грн.

В-витрати,грн.

Всі розглянуті вище показники знаходяться між собою в тісному взаємозв'язку. Тому при оцінці ефективності реальних інвестицій всі розглянуті показники слід розглядати в комплексі.[46]

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Дипломна робота на тему «Обґрунтування інноваційних рішень» виконана на основі даних фермерського господарства «Терра 2017». СТОВ «Терра 2017» веде господарську та виробничу діяльність по всіх напрямках, що не заборонені діючим законодавством. Господарство несе відповідальність за екологічну чистоту наданих ним послуг, виконаних робіт та товарів.

Підприємство займається такими видами діяльності:

- ✓ виробництво сільськогосподарської продукції, а точніше вирощування зернових та технічних культур;
- ✓ організація виробництва продукції рослинництва, її переробка і реалізація;
- ✓ зовнішньоекономічна діяльність;
- ✓ оптова і роздрібна, комісійна торгівля сільськогосподарською продукцією, фірмова торгівля.

Для характеристики якісного боку сільськогосподарського виробництва СТОВ «Терра 2017» проаналізували виручку від реалізації і структуру, що дає можливість виявити яка продукція є найбільш прибутковою у галузі товарної продукції.

Виручка від реалізації серед зернових та зернобобових збільшується по всім культурам. Виручка від реалізації у 2018 році ячменю озимого збільшилась у 6,6 разів порівняно з 2016 роком і склала 3575,3 тис. грн., ячменю ярого збільшилась на 2,2% і склала 3573,3 тис. грн.

Найменша виручка від реалізації була отримана при реалізації постерігається пшениці озимої, у 2018 році вона зменшилась на 3,6% і склала 2113,7 тис. грн.

Отже господарство спеціалізується на виробництві рослинницької продукції, і в 2016 році вона займала 99,8% від всієї товарної продукції. У 2018 році питома вага рослинницької продукції зменшилась на 0,1%.

Важливу роль відіграє визначення валової продукції в порівняльних

цінах. підприємстві На підприємстві «Терра 2017» у 2018 році обсяг виробництва продукції в постійних цінах порівняно з 2016 роком збільшився на 18,2 %, а у 2017 році був досягнутий найвищий показник обсягу виробництва – 5662,4 тис. грн.

Спостерігається зниження показнику продажу продукції на 27,8% загалом по підприємству. У 2016 році спостерігається збитковість виробництва, але у 2018 році бачимо чистий прибуток у розмірі 1701 тис. грн. Площа сільськогосподарських угідь протягом трьох років залишається незмінною - 2866 га.

За основними фінансово-економічними показниками можна стверджувати, що підприємство розвивається, бачимо що дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2018 році значно збільшився у 2,8 р. порівняно з 2015 роком і склав 21898 тис. грн. За рахунок збільшення собівартості продукції спостерігається зменшення валового прибутку на 33,4%, і у 2018 році і він становить 2944 тис. грн.

Собівартість продукції з кожним роком зростає. Найбільшого значення вона досягла у 2017 році, коли зросла до 21605 тис. грн.

В результаті від операційної діяльності у 2016 році був отриманий збиток, а в інших роках діяльність була вже прибутковою і у 2018 році ці результати склали 1936 тис. грн. Фінансові результати до оподаткування у 2018 році мають прибуток у розмірі 1701 тис. грн.

Протягом всіх років спостерігається прибуткова діяльність підприємства, окрім 2016 року. Підприємство отримало збиток у 2016 році в розмірі – 2328 тис. грн. Найбільший прибуток був отриманий у 2017- 2018 роках, у 2017 році він становить 1660 тис. грн., а у 2018 році - 1701 тис. грн. (рис. 2.1).

Отже показники свідчать, що дане сільськогосподарське господарство веде прибуткову діяльність. Отже показники свідчать, що дане сільськогосподарське господарство веде прибуткову діяльність і виробництво є ефективним.

Аналіз даних динаміки урожайності та валового виробництва зернових культур показав, що спостерігається зменшення валового виробництва зернових та зернобобових на 4,06% і у 2018 році валове виробництво становить 27352,5 ц, з цим бачимо і зменшення урожайності зернових та зернобобових на 4,80%. Серед зернових та зернобобових за останній рік, найвище виробництво спостерігається у ячменю ярого, в обсязі -13361 ц.

Загалом урожайність зернових та зернобобових є високою. Валове виробництво зернових та зернобобових у 2018 році є меншим за 2016 рік на 4,06 % і показник урожайності менше за базисний рік на 4,80 %. Отже зі збільшенням виробничих ресурсів розмір і структура витрат з розрахунку на 1 ц зерна набула певні зміни.

Виробнича собівартість 1 ц зернових зросла у 2018 році, порівняно з 2016 роком на 41,4 %. Це пояснюється тим, що за цей період зросли витрати на нафто добрива у 2,2 рази та збільшились прямі витрати на оплату праці у 2018 році, порівняно з 2016 роком у 2 рази, і решта інших прямих та загальновиробничих витрат збільшилась у 19 раз.

Виробництво зернових та зернобобових підприємства було щорічним прибутком. Спостерігається незначне зменшення рівня рентабельності продажу продукції, у 2018 році він становить – 15,11%, це на 6,4% менше ніж у 2016 році. Також бачимо незначне зменшення рівня рентабельності виробництва продажу продукції на 4,6%, отже у 2016 році -17,72%, а у 2018 році-13,3%.

По підприємству була проведена оцінка ймовірності банкрутства на основі Моделі Альтмана. Після проведених розрахунків можна стверджувати, що ймовірність банкрутства підприємства ФГ «Терра 2017» існує.

Використовуючи статистичний метод дослідження, ми спрогнозували прибуток зернових та зернобобових в майбутньому періоді. Планування чистого прибутку підприємства «Терра 2017» з вірогідністю 90% в 2020 році знаходиться в межах 1154-11575 грн.

Далі для підвищення ефективності підприємства та зменшення імовірності банкрутства підприємства нами було запропоновано проект щодо виробництва та реалізації грибів Вешенка, а також проаналізували та розрахували ефективність вирощування арахісу з 5 га.

Вирощування їстівних грибів є економічно вигідним способом промислового грибівництва, рентабельність якого може сягати 44%. Отже ми пропонуємо вирощування грибів Вешенка та їх реалізацію. Провівши попередні розрахунки, можна реалізовувати гриби по ціні 34 грн./кг.

В результаті реалізації проекту виробництво та реалізація грибів СТОВ «Терра 2017» виручка від реалізації складе 612 тис. грн., прибуток від реалізації – 187,9 тис. грн. на рік, і рентабельність виробництва складає 44% (таблиця 4), це означає, що проект є прибутковим, і його можна втілювати.

Найбільші зміни NPV при зміні фактора на 1% відбуваються в разі зміни ціни реалізації продукції. Отже якщо ціна реалізації зміниться на 1%, значення NPV збільшиться на 10, 9%. Цей фактор має найбільше значення при оцінюванні майбутньої дохідності проекту.

Обґрунтуванню прогнозу цього фактора слід приділити найбільше уваги, тому що помилки в прогнозі матимуть відповідно до проведеного розрахунку максимальний вплив на дохідність проекту. Далі йдуть за своїм значенням фактори обсягів реалізації, собівартості одиниці продукції, та ставки дисконту, обсяг інвестицій.

Побачивши перспективу на прикладі вирощування арахісу у Голопристанському районі Херсонської області на богарі де отримали 22 ц / га.

При ціні реалізації, що становить 800-1000 доларів за тонну, арахіс є економічно більш привабливою культурою, ніж соя. Собівартість арахісу навіть з дослідницького полігону становить 15-16 гривень за кілограм. А його закупівельна ціна в зернах починається вже від 30 гривень. На 1 метрі рядка висівають 10-12 насіни, або 4-6 бобів, що відповідає нормі висіву насіння 50-80 кг/га, бобів на 25-30% більше.

Ми вирішили розрахувати ефективність вирощування арахісу на ФГ «Терра 2017» з 5 га землі. Отже при вирощування на 5 га арахісу, за нашими розрахунками, виручка від реалізації складе 365 тис.грн за рік, валовий збір – 110 ц, а рівень товарності складе 95%.

Також рівень рентабельності продажу продукції становить -52,17%. Можна зробити висновок, що є всі умови для вирощування арахісу, і ця галузь буде рентабельною.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аграриев Украины призывают выращивать арахис. [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://inform-ua.info/economics/1570781915-agraryev-ukrayn-pryzvayut-vrashchyvat-arakhys>
2. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. [Електронний ресурс]: Навчальні матеріали онлайн. - Режим доступу: https://pidruchniki.com/1151051341354/ekonomika/analiz_finansovih_rezultativ_diyalnosti_pidpriyemstva
3. Аналіз чутливості інвестиційного проекту. [Електронний ресурс]- Режим доступу: https://studme.com.ua/135908236859/investirovanie/analiz_chuvstvitelnosti_investitsionnogo_proekta.htm
4. Арахіс - нова перспективна культура для Півдня України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://propozitsiya.com/arahis-novaya-perspektivnaya-kultura-dlya-yuga-ukrainy>
5. Барабаш Ю.О. Методи та етапи прийняття управлінських рішень / Ю.О. Барабаш // Економічний вісник Донбасу. – №4 (14). – 2008. – С. 121-123.
6. Вдовенко С. А. Глива звичайна на ринку сільськогосподарської продукції / С. А. Вдовенко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2013. - № 1(3). - С. 70-76.
7. Вирощування арахису. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://orehovod.com/news/1124-na-yuge-ukrainy-pozitivnye-rezultaty-po-vyraschivaniyu-arahisa-amerikanskih-sortov.html>
8. Виручка від реалізації продукції та від іншої реалізації. [Електронний ресурс] - Навчальні матеріали онлайн. - Режим доступу: https://pidruchniki.com/14430309/finansi/viruchka_vid_realizatsiyi_produktsiyi_vid_inshoyi_realizatsiyi
9. Витрати підприємства та собіварість продукції. [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://stud.com.ua/65028/ekonomika/vitrati_pidpriyemstva_sobivartist_produktsiyi

10. Виханский О. С. Менеджмент: учебник / О. С. Виханский, А. И. Наумов. – [3-е изд.]. – М. : Экономист, 2003. – 528 с.
11. Герчикова И. Н. Менеджмент: учебник / И. Н. Герчикова. – [3-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 501 с.
12. Гриби нашого штибу. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.zerno-ua.com/journals/2019/iyun-2019-god/gribi-nashogo-shtibu/>)
13. Грищенко О. Ф. Інноваційне рішення - ключовий фактор забезпечення сталого розвитку сучасного підприємства / О. Ф. Грищенко // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2011. - № 1. - С. 120-127.
14. Гросул В.А. Оптимізація управлінських рішень торговельного підприємства / В.А. Гросул [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VMSU/econ/2009_1/09gvanoa.htm.
15. Гуменюк А. В. Аналіз фінансової стійкості підприємства та напрями їх забезпечення / А. В. Гуменюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/konfer36/564.pdf>
16. Два способи вирощування гливи для професіоналів. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.webfarmerstvo.org.ua /grybivnytvo/dva-sposoby-vyroshhuvannja-glyvy-dlja-profesionaliv.php>
17. Дикань Н. В. Менеджмент: навч. посібник / Н. В. Дикань, І. І. Борисенко. – К. : Знання, 2008. – 389 с.
18. Діагностика ймовірності банкрутства підприємства. [Електронний ресурс]: Навчальні матеріали онлайн. - Режим доступу https://pidruchniki.com/15410104/ekonomika/diagnostika_ymovirnosti_bankrutstva_pidpriyemstva
19. Дудка И.А. Промышленное культивирование съедобных грибов / Ирина Александровна Дудка – К.: Наукова думка, 1978. – 262 с
20. Ефективність виробництва. Суть та показники. Електронний ресурс.: Навчальні матеріали онлайн. - Режим доступу https://pidruchniki.com/15941024/politekonomiya/efektivnist_virobnitstva_sut_pokazniki

21. Єрмошенко М.М. Менеджмент: навч. посібн. / М.М. Єрмошенко, С.А. Єрохін, О. А. Стороженко; за заг. ред. д.е.н., проф. М. М. Єрошенка. – К. : Національна академія управління, 2006. – 656 с.
22. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент : теорія і практика в умовах трансформації економіки : навч. посіб. [Електронний ресурс] / Захарченко В. І., Корсікова Н. М., Меркулов М. М. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 448 с. - Режим доступу: http://pidruchniki.ws/13601016/ekonomika/otsinka_rivnya_riziku_innovatsiy.
23. Збірник «Статистичний щорічник України за 2018 рік» [Електронний ресурс] – Сайт державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
24. Злобина Н.В. Управленческое решение: учебное пособие / Н. В. Злобина. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2007. – 80 с.
25. Кавецький В. В. Економічне обґрунтування інноваційних рішень : практикум / В. В. Кавецький, В. О. Козловський, І. В. Причепа. - Вінниця : ВНТУ, 2015. - 113 с.
26. Кавецький В.В. Економічне обґрунтування інноваційних рішень: навчальний посібник /В. В. Кавецький, І. В. Причепа, Л. О. Нікіфорова - Вінниця : ВНТУ, - 2016. - 136 с.)
27. Колпаков В. М. Теория и практика принятия управленческих решений: учеб. пособие / В. М. Колпаков. – [2е изд., перераб. и доп.]. – К. : МАУП, 2004. – 504 с.
28. Корисні властивості печериць [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://central-ua.tv/news/29906/>
29. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: підручник / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – К. : Академвидав, 2003. – 416 с.
30. Лупенко Ю.О. Розвиток аграрного сектору економіки України: прогнози та перспективи / Ю.О. Лупенко // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка». – 2015. – Вип. 2(4). – Ч. 2. – С. 30–34)

31. Мала Н. Т. Управлінські рішення: класифікація та процес прийняття / Н. Т. Мала [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vlp.com.ua/node/1905>,
32. Малоцінні необоротні матеріальні активи : нюанси обліку. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/budget-13-byudzhnet-buxgalterskij-uchet-otchetnost-i-kaznachejskoe-obslyzhivanie-52-malocennye-neoborotnye-materialnye-aktivny-nyuansy-ucheta>
33. Мармоза А.Т. Статистика сільського господарства: Навчальний посібник. – К.: Ельга-Н, КНТ, 2007. – С. 257-260.
34. Методичні вказівки по виконанню індивідуального завдання з дисципліни « СТАТИСТИКА» Укладач: доц. Педченко Г.П .- Мелітополь: ТДАТУ, 2012-23с.
35. Мочерний С.В., Основи економічних знань, К: Академія, 2000 р., 303 с.
36. Овдій Л.І., Некрасова Я.А. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства за допомогою статистичних моделей /Л.І. Овдій, Я.А.Некрасова // Вісник Хмельницького національного університету №4. – 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу.: <http://www.nbuuv.gov.ua/>.
37. Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах : Статистичний бюлетень за 2008 рік. – Київ : Державний комітет статистики України, 2009. – 76 с.
38. Осовська Г.В. Основи менеджменту. Навчальний посібник / Г.В. Осовська, О.А. Косовський. – К. : «Кондор», 2006. – 664 с.
39. Показники і рівень спеціалізації. [Електронний ресурс]:Аграрний сектор України. - Режим доступу : <http://agroua.net/economics/documents/category-123/doc-204/>
40. Показники фінансової стійкості підприємства. [Електронний ресурс]: Навчальні матеріали онлайн. - Режим доступу : https://pidruchniki.com/84378/ekonomika/pokazniki_finansovoyi_stiykosti_pidpriyemstva

41. Проблеми та тенденції інноваційного розвитку промислових підприємств України / В.М. Тебенко/ Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – За ред. Л.В. Синяєвої – Мелітополь. - 2018. - №2 (37). – С. 146-154.

42. Продукція сільського господарства у постійних цінах 2010 року за 2018 рік. [Електронний ресурс]. – Сайт державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

43. Прядко В. В. Економічна ефективність виробництва : проблеми теорії та методології управління – К.: Наукова думка, 2003. – 282 с Никифоров А.Є. Промислова політика: навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та допов. - К.: КНЕУ, 2008. - 464 с

44. Ринок арахісової пасти в Україні: тенденції розвитку. [Електронний ресурс] - Режим доступу :<https://rubarbs.com/ua/article/rynok-arakhisovoy-pasty-v-ukraine-tendentsii-razvitiya>

45. Ринок горіхів: горизонти зростання. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichni-hektar/item/15158-rynok-horikhiv-horyzonty-zrostannia.html>

46. Скрипко Т. О. Економічні ризики і загрози інвестиційній та інноваційній активності МСП // Вісник ДонНУЕТ. Серія «Економічні науки». - 2012. - № 4 (56). - С. 243-248.

47. Скрипко Т. О. Інноваційний менеджмент : підручник [Електронний ресурс] / Т. О. Скрипко. - К. : Знання, 2012. - 423 с.- Режим доступу http://pidruchniki.ws/15960610/ekonomika/finansuvannya_innovatsiynih_protsets.

48. Стародубцева Т. В. Аналіз динаміки та структури продукції сільського господарства [Текст] / Т. В. Стародубцева, О. В. Самоєнкова // Статистика - інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 3. Частина I – Одеса, ОНЕУ. – 2017. – С. 114 – 119.

49. Статистичний збірник «Сільське господарство України 2018 рік» [Електронний ресурс]. – Сайт державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

50. Статистичний збірник «Сільське господарство України за 2016 рік» [Електронний ресурс]. – Сайт державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

51. Статистичний збірник «Україна у цифрах 2018». , [Електронний ресурс]. – Сайт державної служби статистики України- Режим доступу: <https://ukrstat.org/ua>

52. Статистичний збірник «Україна у цифрах 2017 рік» [Електронний ресурс]. – Сайт державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

53. Сутність методу екстраполяції трендів. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://buklib.net/books/31299/>

54. Суть собівартості продукції і характеристика її видів. [Електронний ресурс]- Режим доступу: (<https://buklib.net/books/24682/>

55. Тебенко В. М. Інноваційні зміни як інструмент управління економікою регіону / В.М. Тебенко // Матеріали I міжнародної науково-практичної інтернет-конференції: «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти»: – Львів: ЛНАУ, 2019. - Ч.2. – с.163-166.

56. Тебенко В.М. Економіка та організація інноваційної діяльності: Навч. посібн. - 1 вид./ В.М. Тебенко/ Вид-во: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс». 2014. – 302 с.

57. Тебенко В.М. Інноваційна діяльність промислових підприємств України / В.М. Тебенко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки), Мелітополь. - №1 (29). - 2015 р. - С.69-73.

58. Тебенко В.М. Інноваційне підприємництво / В.М. Тебенко // Матеріали II міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Соціально-економічні проблеми розвитку бізнесу та місцевого самоврядування») - Мелітополь, 2019. - с. 32-35.

59. Терешко Ю.В. Економічне обґрунтування інноваційних рішень: навч. посіб. / Ю.В. Терешко, А.Д. Петрашевська.// – Одеса: ОНАЗ, 2016. – 116 с.
60. Технологія вирощування арахісу у відкритому ґрунті. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://gosvo.in.ua/blog/2016/02/27/viroshhuvannya-araxisu-u-vidkritomu-grunti/>
61. Технологія вирощування вешенки (гливи) або як організувати власну грибну ферму. [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://pidstavky.at.ua/news/tekhnologija_viroshhuvannja_veshenki_abo_jak_organizuvati_vlasnu_gribnu_fermu/2011-03-29-38
62. Товарна продукція: - [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Товарна_продукція
63. Товт Т. Й. Методичні підходи до визначення показників ефективності інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні / Т. Й. Товт // Науковий вісник НЛТУ України : Зб. наук.-техн. праць. - Львів, 2010. - Вип. 20.11. - С. 240-249.
64. Фінансовий стан підприємства: комплексна оцінка, показники та значення. [Електронний ресурс]: - Режим доступу : https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/18236/
65. Формування витрат за статтями калькуляції [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.webfarmerstvo.org.ua/grybivnyctvo/dva-sposoby-vyroshhuvannja-glyvy-dlja-profesionaliv.php>
66. Ядерні перспективи» горіхових трендів. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://agroconf.org/content/yaderni-perspektivi-gorihovih-trendiv>
67. Якимчук Сергій. Управлінські рішення в діяльності органів місцевого самоврядування: зміст, особливості та сутність / Сергій Якимчук // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2009. – №1 – С. 153-159